

รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา และสำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 0 2244 2065

เรื่อง พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสำนักเลขานุการองค์รสำรองข้าวฉุกเฉิน
ของอาเซียนบวกสาม พ.ศ. 2559

เรียบเรียง นางสุภัทร คำมุงคุณ วิทยากรเชี่ยวชาญ
กลุ่มงานบริการวิชาการ 2 สำนักวิชาการ

ออกอากาศ มิถุนายน 2561

จากสภาพปัญหาด้านภัยพิบัติทางธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ นำมาซึ่ง ความเสียหายต่อภาคการผลิต และส่งผลกระทบต่อความไม่แน่นอนของปริมาณผลผลิตรวมถึงราคาอาหาร อันนำไปสู่ภัยคุกคามต่อความมั่นคงด้านอาหารของภูมิภาคทั่วโลก โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง ซึ่งเป็นแหล่งผลิตข้าวที่เป็นอาหารหลักสำคัญของประชากรส่วนใหญ่ในภูมิภาค ได้ตระหนักถึงภัยคุกคาม ดังกล่าวและนำไปสู่การดำเนินการร่วมกัน เพื่อเตรียมความพร้อมและสำรองข้าวในยามฉุกเฉินที่ภูมิภาคอาจ ประสบกับสภาวะการขาดแคลนอาหาร

โดยประเทศไทยได้มีบทบาทสำคัญเป็นประเทศนำ (Lead Country) ในการจัดตั้งโครงการสำรอง เพื่อระบบสำรองข้าวในเอเชียตะวันออกเฉียง (East Asia Emergency Rice Reserve : EAERR) เมื่อปี 2547 ตามมติของที่ประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านเกษตรและป่าไม้กับรัฐมนตรีเกษตรของสาธารณรัฐประชาชนจีน ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี เพื่อเสริมสร้างด้านความมั่นคงด้านอาหารในกรณีที่เกิดภัยพิบัติฉุกเฉิน แก้ไขปัญหาความยากจนและขาดแคลนอาหาร รวมถึงการสร้างเสถียรภาพของราคาข้าวในภูมิภาค ต่อมาในปี 2551 ที่ประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านเกษตรและป่าไม้ และที่ประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านเกษตรและป่าไม้กับ รัฐมนตรีเกษตรของสาธารณรัฐประชาชนจีน ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี ได้อนุมัติแผนนโยบายบูรณาการ ความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน และแผนกลยุทธ์ด้านความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน เพื่อสร้างสมดุล ระหว่างการสร้าง ความมั่นคงด้านอาหารในระยะยาวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในภูมิภาค นอกจากนี้ประเทศสมาชิกอาเซียนยังเน้นย้ำถึงความจำเป็นในการพัฒนากลไกระบายข้าวสำรองฉุกเฉินของ ประเทศอาเซียนบวกสาม จึงได้มีการขยายโครงการสำรองดังกล่าว (EAERR) ออกไปจนถึงปี 2553 เพื่อให้มี เวลาในการเตรียมการและปรับเปลี่ยนให้เป็นองค์กรถาวรขึ้น ภายใต้ชื่อ องค์การสำรองข้าวฉุกเฉินของอาเซียน บวกสาม (ASEAN Plus Three Emergency Rice Reserve : APTERR) โดยเน้นย้ำถึงความจำเป็นในการสร้าง ความร่วมมือในการส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารในภูมิภาค

ต่อมาเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2554 จึงได้มีการลงนามความตกลงการสำรองข้าวฉุกเฉินของอาเซียนบวกสาม (ASEAN Plus Three Emergency Rice Reserve Agreement) เพื่อจัดตั้งองค์กรสำรองข้าวฉุกเฉินของอาเซียนบวกสาม (APTERR) ซึ่งในความตกลงดังกล่าวได้กำหนดให้มีการจัดตั้งสำนักเลขานุการองค์กรสำรองข้าวฉุกเฉินของอาเซียนบวกสาม โดยสถานะบุคคลตามกฎหมายของสำนักเลขานุการ ฯ จะต้องเป็นไปตามกฎหมายของประเทศเจ้าภาพที่สำนักเลขานุการ ฯ ตั้งอยู่ และสถานที่ตั้งสำนักเลขานุการ ฯ จะต้องได้รับฉันทามติจากประเทศสมาชิก

ทั้งนี้ ประเทศไทยจึงได้ยื่นข้อเสนออย่างเป็นทางการ เพื่อขอเป็นประเทศเจ้าภาพในการจัดตั้งสำนักเลขานุการ ฯ (APTERR) และได้รับฉันทามติให้ประเทศไทยเป็นที่ตั้งของสำนักเลขานุการ ฯ เมื่อปี 2555 ตามข้อเสนอของไทยในเรื่องการสนับสนุน รวมทั้งการให้เอกสิทธิ์และการอำนวยความสะดวกแก่สำนักเลขานุการ ฯ และเจ้าหน้าที่ โดยมีมุ่งประสงค์เพื่อสำรองข้าวไว้สำหรับความจำเป็นในกรณีเกิดภัยพิบัติฉุกเฉิน และเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ด้านมนุษยธรรม รวมทั้งเป็นการเสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหารในภูมิภาค ดังนั้น เพื่อให้สำนักเลขานุการ ฯ เป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย รวมถึงให้สำนักเลขานุการ ฯ และเจ้าหน้าที่ซึ่งไม่ได้มีสัญชาติไทย ได้รับเอกสิทธิ์และการอำนวยความสะดวกในการเข้ามาปฏิบัติงานในประเทศไทย คณะรัฐมนตรีจึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสำนักเลขานุการองค์กรสำรองข้าวฉุกเฉินของอาเซียนบวกสาม พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติเห็นชอบให้ประกาศใช้เป็นกฎหมาย โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 6 สิงหาคม 2559 เป็นต้นมา

สาระสำคัญของกฎหมายดังกล่าว กำหนดให้สำนักเลขานุการ ฯ เป็นนิติบุคคล มีภูมิลำเนาในประเทศไทย และได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับรายได้จากการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ รวมถึงการยกเว้นอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดศุลกากรสำหรับข้าวที่นำเข้าเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานตามความตกลง และให้เจ้าหน้าที่ซึ่งไม่ได้มีสัญชาติไทยที่มาปฏิบัติงานให้แก่สำนักเลขานุการ ฯ ได้รับการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองและกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนต่างด้าว

การบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวเพื่อคุ้มครองและอำนวยความสะดวกในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักเลขานุการ ฯ และเจ้าหน้าที่ จะช่วยสนับสนุนให้สำนักงานเลขานุการ ฯ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเป็นศูนย์กลางในการบริหารจัดการการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย และยังเป็น การส่งเสริมบทบาทของประเทศไทยในการเป็นประเทศนำด้านความมั่นคงด้านอาหารในระดับภูมิภาคอีกด้วย

บรรณานุกรม

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2554). การจัดตั้งองค์กรสำรองข้าวฉุกเฉินของอาเซียน+3 (ASEAN Plus Three Emergency Rice Reserve : APTERR). สืบค้น 7 มกราคม 2560 จาก https://cabinet.soc.go.th/doc_image/2554/9922865614.pdf
- “พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสำนักเลขานุการองค์กรสำรองข้าวฉุกเฉินของอาเซียนบวกสาม พ.ศ. 2559” (5 สิงหาคม 2559). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 133 ตอนที่ 67 ก, น. 42-44.
- รายงานพิเศษ : 5ปี‘APTERR’องค์กรสำรองข้าวฉุกเฉินฯ เน้นทำงานเชิงรุกขับเคลื่อนองค์กรสู่ความเข้มแข็ง. (7 ตุลาคม 2559). สืบค้น 7 มกราคม 2560 จาก <http://www.naewna.com/local/238873>
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2559). เอกสารประกอบการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสำนักเลขานุการองค์กรสำรองข้าวฉุกเฉินของอาเซียนบวกสาม พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ). สืบค้น 7 มกราคม 2560 จาก http://library2.parliament.go.th/giventake/content_nla2557/apnla2559-030.pdf
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2559). พ.ร.บ. คุ้มครองการดำเนินงาน APTERR ศูนย์กลางเพื่อการบริหารจัดการสู่เป้าหมาย. สืบค้น 7 มกราคม 2560 จาก http://www.oae.go.th/ewt_news.php?nid=23713&filename=index
- _____. (2560). รายงานประจำปี 2559. สืบค้น 7 มกราคม 2560 จาก <http://www.oae.go.th/download/journal/2560/OAEAnnual2559.pdf>